

A Fővárosi Ítéltábla a Regös és Márton Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Regös Attila ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Kamenyiczki Viktória jogtanácsos által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen támogatási szerződés teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 8-án kelt 7.G.40.284/2016/18. számú ítélete ellen a felperes 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében kérte, hogy elsőfokú bíróság elsődlegesen kötelezze az alperest 207.176.466 forint és járulékai, továbbá behajtási költségátalány megfizetésére. Másodlagos kérelme annak megállapítására irányult, hogy az alperes 2015. november 19-én jogellenesen állt el a 2011. május 10-én megkötött támogatási szerződéstől.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 2.990.000 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek között támogatási szerződés jött létre, amelyre a 2007-2013. programozási időszakban az E. R. F. Alapból, az E. Sz. Alapból és a K. Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) rendelkezései az irányadóak, de amelynek mögöttes szabálya, az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.) 112. § (3) bekezdése szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk). Miután a felek közötti jogvita tárgya az alperes által 2015. június-júliusában lefolytatott szabálytalansági eljárás és ennek alapján a 2015. november 19-én közölt elállás, a jogvita elbírálására az ekkor hatályos, az egységes működési kézikönyvről szóló 547/2013. (XII.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2) is irányadó (R2 3. §). Megállapította, hogy a felek között polgári jogviszony jött létre, és az alperes szabálytalansági eljárásban hozott döntése is polgári jogi jognyilatkozatnak minősül, amely a polgári bíróság által felülbírálható. Kizárólag azt a késedelemre alapított elállási okot vizsgálta, amelyet az általános szerződési feltételekre történő utalással a Miniszterelnökség a döntésében megjelölt, és amelyre az alperes az elállását alapította. Az alperes a fizikai teljesítési határidő dátumát bizonyította és azt a tényállítást is, hogy ennek leteltét követően a felperes által beszerezni vállalt eszközök nem voltak a projekt helyszínén. Mindezt a házkutatás során készített fényképfelvételek is kétséget kizáróan alátámasztották, és ennek tényét a felperes

sem tette vitássá. A felperes tévesen hivatkozott a 2015. június 30-ai határidőre, mert nem a zárójelentés, hanem az eszközök leszállítására biztosított határidőt mulasztotta el. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a szerződéses partner végelszámolása és felszámolása olyan körülmény, amely alkalmas a felperes késedelmének kimentésére. Az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a felperes nem járt el megfelelő gondossággal szerződéses partnere kiválasztásában, és tudott arról, hogy a szállítási partner végelszámolása, illetőleg felszámolása várható. Az okiratok tanúsága szerint a felperes már a támogatási szerződésben írt teljesítési határidő lejártá előtt több mint 4 hónappal (201.....) tudomást szerzett a végelszámolás megindulásáról. A szerződés teljesítése érdekében 9 eszköznél meg is tette a szükséges intézkedéseket, azonban 201... január-át követően már számolnia kellett azzal, hogy a típusú gépet nem tudja leszállítani. Ezzel maga is számolt, mert a szerződés módosítását 201... június-áig saját nyilatkozata szerint sem kezdeményezte. Nem bízott abban, hogy ezt teljesíteni tudja. Mindezekre tekintettel a felperes 201.. május ...-ig jóhiszeműen bízott a teljesítésben, de 201... január-át követően már csak részben járt el úgy, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A 201... április-ét követő időszakra semmivel sem bizonyította, hogy a szükséges intézkedéseket ennél a gépnél is megtette. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 3 hónapos kötelező módosítási kezdeményezés azokra a határidőkre vonatkozik, melyet a jogszabály és az egyedi szerződés a kedvezményezettre kötelezően előírt. Ebben az esetben a fizikai megvalósításra biztosított 201... május-ét tekintve a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy 201... augusztus-ig a nyomdaipari gépeket leszállította és beüzemelte. Az okiratok a 201... november-i szállítást támasztják alá, így a jogviszony speciális jellegéből adódóan a felperesnek a 3 hónapon túli teljesítéshez már kezdeményeznie kellett volna a szerződés módosítását, amelynek az Ászf. 5.2 pontja szerint létre is kellett volna jönnie. A szerződést nem módosították, ezért a felperes késedelmén alapuló szerződésszegése megvalósult, így az alperes jogszerűen állt el a szerződéstől.

Megállapította, hogy ha a felperes a szerződést 3 hónapon belül teljesíti, kimenthette volna a késedelmét. A felperes azonban a szerződésmódosítást késedelmesen (201.... június), a fizikai teljesítési határidő lejártát követően kezdeményezte, amellyel megszegte az Ászf. 5.2 pontját. A szabálytalansági eljárás ekkor már megindult, így az alperes nem követett el sem jogszabálysértést, sem szerződésszegést annak érdemi vizsgálat nélküli elutasításával. A felperes a késedelmes teljesítéssel a szerződést megszegte, kimentésére már nem volt jogi lehetőség, így az alperes szerződésszerűen és jogszerűen állt el a szerződéstől, míg a szerződés részleges megvalósítása az elállás lehetőségét nem zárja ki.

A felperes az ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatásával a kereset teljesítését kérte.

Kiemelte, hogy az alperes a szabálytalansági eljárásban kizárólag azt jelölte meg, hogy 201.... június ...-én a gépek nem voltak a felperes tатаi fióktelepén, és az elállást a szabálytalanságra alapította. Az elsőfokú bíróságnak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy történt-e olyan szerződésszegés, amely alapján az alperes jogosult elállni, hanem a támogatási jogviszony sajátosságaira tekintettel kizárólag azt, hogy megvalósult-e az a kötelezettségszegés, amelyet az alperes 201.... június-án szabálytalanságnak minősített. A felperes későbbi magatartásának az elállás szempontjából nincs jelentősége. Hangsúlyozta, hogy a gépeknek nem kellett 201... június-én a felperes fióktelepén lenniük. A 201.. június-ai dátum a szerződés 13. számú módosítása szerint tervezett fizikai befejezési időpont, amelynek elmulasztására nem alapítható elállás. Szabálytalanság azért nem történt, mert egy tervezett időpontról van szó. Az R. 36. § (2) bekezdés a) pontjából következően a 3 hónapon belüli késedelemhez hátrányos jogkövetkezmény sem társulhat. A házkutatás időpontjában a 3 hónap nem járt le, az csak a második napjánál tartott. Miután a jogszabály lényegében megengedi a 3 hónapos késedelmet, a felperes nem valósított meg szerződésszegést, és az alperes meg sem indíthatta volna a szabálytalansági eljárást. A felperes nem tudott volna korábban módosítás iránti kérelmet benyújtani, mert szerződéses partnere 201... június-én küldött egy

elektronikus levelet a gép leszállításáról. Az Ászf. nem tartalmazza, hogy a szerződésmódosítás iránti kérelmeket meddig lehet benyújtani, így a szerződés megszűnéséig az bármikor módosítható, míg az Ászf. szerinti 30 napos határidő nem a támogatottra, hanem a támogató ügyintézési határidejére vonatkozik. A módosítási kérelmet a felperes ezért az R. 36. § (2) bekezdése szerinti 3 hónapos határidőben nyújtotta be, amellyel nem késztetett el. Az R. 36. § (4) bekezdés szerint a módosítás csak akkor kizárt, ha azt a jogszabály kifejezetten tiltja. Az alperes a kérelmet érdemben nem bírálta el, és a Ptk.-tól eltérően nem a támogató belátására van bízva, hogy hozzájárul-e a módosításhoz. Az alperest megilleti a módosítás iránti kérelem elutasításának joga, de ebben az esetben indokolási kötelezettség terheli, és érdemi vizsgálat nélkül nem utasíthatja el. Lényegében az alperes esett késedelembe a módosítási kérelem érdemi elbírálásáig. A türelmi idő alatt nem volt késedelem, így szabálytalanság sem. Erre tekintettel a szabálytalansági eljárás megindítása nem volt jogszerű, és a módosítás iránti kérelmet az alperesnek érdemben el kellett volna elbírálnia. Az R. 120. § (1) bekezdés e) pontja felróhatóság esetén teszi lehetővé az elállást, ezáltal kimentésnek van helye. A felperes úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, és nem érthető, hogy az elsőfokú bíróság milyen intézkedések megtételét hiányolta. A végelszámolás megindulása még nem jelentette azt, hogy a szállító nem szállít, de a felperes egyébként sem tudott volna más szolgáltatóval szerződni, hiszen hitelből és a támogatás előlegéből már kifizetett majdnem 1 milliárd forintot. A vételár nagysága még a legtokeerősebb magyarországi vállalkozásoknak is terhet jelentett volna. Az R. 36. § (5) bekezdése alapján a pályázat részleges megvalósulása nem elállási ok, de az elállás nem is ezen alapult.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az elállás indoka a projekt nem szerződésszerű megvalósítása volt. A felperes a szerződésben írt határidőn belül az eszközöket nem szerezte be, illetőleg azok nem voltak meg a projekt megvalósításának helyszínén. A felperes nem tett eleget a szerződésben foglalt tájékoztatási és együttműködési kötelezettségének. A NAV megállapítása szerint a felperes képviselőjének szándéka nem a szerződés szerinti beruházás tényleges megvalósítására irányult, hanem az alperes tévedésbe ejtésére és forint jogosulatlan megszerzésére. A szerződés 13. számú módosításában a fizikai befejezési határidő 201... május volt. Erre az időpontra a beruházás utolsó elemének is teljesülnie kellett volna. A 3.3. és a 3.3.1. pontok rendelkeztek a fizikai megvalósítás napjáról. Az ellenőrzés napján a gépeknek a megvalósítási helyszínen üzemkész állapotban, a projektnek megvalósult státuszban kellett volna lenni. A felperes saját szerződésszegését bizonyítja az a nyilatkozata, hogy a típusú gép szállítása 201.. november végén történt. A tervezett kifejezés a szerződéskötés időpontjában a felek által meghatározott időpontra mutat rá, amely a projekt fizikai befejeződésének időpontja. Arra utal, hogy a tényleges befejezési időpontot a projekt befejezetté nyilvánításakor rendelik a projekt adataihoz. Az R. 36. § (2) bekezdés a) pontja is a „jó gazda gondossága” elv alapján előreláthatóan 3 hónapot meghaladó késedelmet szabályoz, míg az előreláthatósággal kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyes következtetéseket vont le. Az alperes a NAV vizsgálat lefolytatásáról szóló értesítéssel szerzett tudomást a projekt megvalósításával kapcsolatos kockázatokról, és ennek eredményeképpen indította a szabálytalansági eljárást. A felperes nem tudta a gyanúpontokat kétséget kizáróan megcáfolni, így az alperes a szabálytalanságot megállapította, amelyet a Miniszterelnökség helybenhagyott. Az R. 36. § (4) bekezdésének tartalma nem releváns, azonban szükséges kiemelni, hogy a módosítható kifejezés az alperesnek lehetőséget és nem kötelezettséget biztosít.

A megvalósításnál a felróhatóság megítélésénél a támogatási szerződés minden problémából eredő felelősséget a kedvezményezettre hárít, még abban az esetben is, ha annak alapjául más személy vagy szervezet tevékenysége vagy mulasztása szolgál [R. 83. § (6) bekezdés]. A támogatási összeg kifizetésével a keresetnek helyt adó ítélet olyan helyzetet teremtene, amely jogszabályba ütközik. Az alperes csak a jogszabályokban előírt és meghatározott szempontrendszer alapján fizetheti ki a

támogatási összeget, illetve fogadhatja el a benyújtott elszámolásokat [R. 55. § (1) bekezdés]. A támogatás kizárólag akkor fizethető ki, ha a projekt keretében vállalt, illetve tervezett tevékenység megvalósult és a költségek ténylegesen is igazolhatóan felmerültek.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes egészében bírálta fölül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és a jogszabályoknak megfelelő érdemi határozatot hozott. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a felperes fellebbezése folytán az alábbiak szerint pontosítja.

A felek közötti szerződés tárgya egyrészt a központi költségvetésből, másrészt az E. U. E. R. F. Alapjából származó támogatás, így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek jogviszonyára az Ámr. és az R. szabályai az irányadóak. Kétségtelen, hogy az Ámr. 112. § (2) bekezdés b) pontja alapján a megállapodás részben a Ptk. szerinti magánszerződésnek minősül, azonban az uniós forrásokból származó támogatás tekintetében az Ámr. csak annyiban alkalmazható, ha az R. eltérő szabályokat nem állapít meg [R. 1. § (1) bekezdés, valamint a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni rendelt R2. 6. §]. A támogatási szerződés és a rá vonatkozó ágazati jogszabályok miatt a felek közötti jogviszony még abban az esetben tekinthető teljes egészében a felek mellérendelt jogosultságát és kötelezettségét jellemző polgári jogi jogviszonynak, ha annak egyes elemeire a Ptk. szabályai az irányadóak. A támogató, illetve annak ágazatához kapcsolódó közigazgatási szervek közigazgatási jogokat és kötelezettségeket keletkeztető döntései a jogviszony egészét végigkísérik, így ezek az aktusok polgári jogi jognyilatkozatnak nem minősíthetők. Ilyen a támogatási kérelemről történő döntés [Ámr. 112. § (1) bekezdés], a támogatás kifizetéséhez szükséges beszámoló jóváhagyása [R. 55. § (1) bekezdés], a kedvezményezett tartozásának adók módjára való behajtása (R2. 254. §), és ide tartozik a szabálytalanságkezelési eljárás és az annak alapján hozható döntések is (R. 34. §). Ez utóbbiak már csak azért sem tekinthetők polgári jogi jognyilatkozatnak, mert a felperes, valamint a jogorvoslatot elbíráló és a végleges döntést meghozó központi koordinációs szervezet (Miniszterelnökség) között polgári jogviszony nem jött létre, így a már nem hatályos, de a perbeli időszakban még irányadó Európai Tanács 2006. július 11-i 1083/2006/EK rendeletben (a továbbiakban: EK R.) előírt eljárás eredménye sem polgári jogi, hanem olyan közhatalmi aktus, amely az R. 90. § (3) bekezdés b) pontja értelmében jogalapot teremtett a szerződéstől történő elállásra.

Az EK R. 58. Cikk h) pontja, valamint a 70. Cikk (1) bekezdés b) pontja alapján a tagállamok irányítási és ellenőrzési rendszerének kötelezettsége a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrigálása, valamint a jogosulatlanul kifizetett összegek – adott esetben a késedelmi kamatokkal együtt történő – visszafizettetése. Erről a tagállamoknak a Bizottságot értesíteniük kell, és a szükséges pénzügyi korrekciót is végre kell hajtaniuk (EK R. 98. Cikk). A jogorvoslati jogkörben eljáró hatóság az R. 91. § (4) bekezdése szerint az elrendelt jogkövetkezmény arányosságát is mérlegelte, így a polgári jogi bíróságnak nincs hatásköre az EK R. által előírt eljárás eredményének újraértékelésére és ezáltal felülbírálatára.

A szabálytalanság megállapítása és a jogkövetkezmény elrendelése olyan joghatást kiváltó tények, amelyek a kifejtett indokok alapján a polgári jogviszonyokra irányadó szabályok alkalmazásával

nem támadhatóak, ezért az alperes által közölt elállás a támogatási szerződést felbontotta, így a felperest az alperessel szemben érvényesített jogok nem illetik meg.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében az indokok fentiek szerint történő pontosítása mellett helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére a jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú perköltséget megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (2) és (5)-(6) bekezdéseinek alkalmazásával állapította meg.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. augusztus 29.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

. Pusztai Anita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: